

Minister
Spraw Zagranicznych

MINISTERSTWO
SPRAW ZAGRANICZNYCH

2018 12-13

pisma .....

Warszawa, 11 grudnia 2018 r.

DPUE.920.1635.2018 / 3/kr

dot.: DE.VII.4110.43.2018 z 23.10.2018 r.

Pan
Krzysztof Tchórzewski
Minister Energii

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

1. Projektowane zmiany art. 21 ustawy – Prawo energetyczne przewidują, że nabór na Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki będzie przeprowadzał zespół powołany przez Ministra Energii. W aktualnym stanie prawnym nabór na stanowiska Prezesa URE przeprowadza zespół powołany przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów. Na podstawie projektowanego art. 21 wprowadza się także dodatkowe zmiany, zgodnie z którymi Prezes URE będzie wykonywał swoje zadania przy pomocy dwóch Wiceprezesów URE. W przypadku niepowołania Wiceprezesa URE przez Prezesa URE w terminie 3 miesięcy od dnia przeprowadzenia konkursu, o którym mowa w art. 21 ust. 2e, Wiceprezesa URE powołuje minister właściwy do spraw energii.

Jednocześnie zgodnie z projektowanym ust. 2n tego artykułu, Wiceprezes URE wskazany przez ministra właściwego do spraw energii tymczasowo, do czasu powołania nowego Prezesa URE, wykonuje obowiązki Prezesa URE, w przypadku śmierci Prezesa URE, jego odwołania przed upływem kadencji lub stwierdzenia nieważności powołania Prezesa URE lub innych przyczyn nieobjęcia urzędu.

Zgodnie z art. 35 ust. 1 Dyrektywy 2009/72/WE dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz art. 39 ust. 1 dyrektywy 2009/73/WE dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego każde państwo członkowskie ma obowiązek wyznaczenia organu regulacyjnego na poziomie krajowym.

Państwa członkowskie gwarantują niezależność organu regulacyjnego i zapewniają, aby wykonywał on swoje uprawnienia w sposób bezstronny i przejrzysty (art. 35 ust. 4 dyrektywy 2009/72/WE oraz art. 39 ust. 4 dyrektywy 2009/73/WE).

W celu ochrony niezależności organu regulacyjnego państwa członkowskie zapewniają w szczególności, aby:

- organ regulacyjny mógł podejmować niezależne decyzje, niezależnie od jakichkolwiek podmiotów politycznych, oraz posiadał co roku odrębne środki budżetowe i niezależność w wykonywaniu przyznanego budżetu oraz odpowiednie zasoby kadrowe i finansowe do wykonywania swoich obowiązków; oraz
- członkowie zarządu organu regulacyjnego lub, w przypadku braku zarządu, ścisłego kierownictwa organu regulacyjnego byli powoływani na ustaloną kadencję od pięciu do siedmiu lat, z możliwością jednokrotnego odnowienia.

W odniesieniu do powyższego, państwa członkowskie zapewniają odpowiedni system rotacji w zarządzie lub ścisłym kierownictwie. Członkowie zarządu lub, w przypadku braku zarządu, ścisłego kierownictwa mogą zostać zwolnieni z pełnienia funkcji w trakcie swojej kadencji jedynie w przypadku gdy nie spełniają już warunków określonych w niniejszym artykule lub dopuścili się uchybienia w rozumieniu prawa krajowego (art. 35 ust. 5 dyrektywy 2009/72/WE oraz art. 39 ust. 5 dyrektywy 2009/73/WE).

Dyrektywa 2009/72/WE oraz dyrektywa 2009/73/WE wymagają aby państwo członkowskie powołało organ regulacyjny, nie precyzując jego struktury. Zatem zastąpienie Prezesa URE organem kolegiальnym samo w sobie nie jest sprzeczne z prawem UE.

Niemniej jednak obie dyrektywy wymagają aby organ regulacyjny był niezależny od jakichkolwiek podmiotów co jest gwarantowane między innymi przez zastrzeżenie, że członkowie zarządu organu regulacyjnego mogą być zwolnieni z pełnienia funkcji w trakcie swojej kadencji jedynie w przypadku gdy nie spełniają już warunków określonych we wskazanym artykule lub dopuścili się uchybienia w rozumieniu prawa krajowego.

Projektowane zmiany, oceniane kompleksowo, mogą prowadzić do wzmocnienia pozycji ministra właściwego do spraw energii wobec polskiego organu regulacyjnego, co z kolei może mieć wpływ na osłabienie niezależności tego organu. Należy mieć na uwadze, że Prezes URE jest organem właściwym do spraw realizacji zadań z zakresu regulacji gospodarki paliwami i energią, a zatem zakres działań ministra właściwego do spraw energii i działań Prezesa URE nachodzą na siebie, co tym bardziej wskazuje na konieczność zagwarantowania niezależności organu regulacyjnego, tak aby zagwarantować, że zgodnie z prawem Unii Europejskiej będzie on pełnił swoje zadania niezależnie od jakiegokolwiek podmiotu publicznego czy prywatnego.

Jednocześnie w uzasadnieniu do projektu brak jest wskazania jakichkolwiek przyczyn wprowadzenia zmiany, zgodnie z którą *de facto* poszerza się kompetencje ministra właściwego do spraw energii przy procedurze wyboru organu regulacyjnego, z tego względu kwestia ta wymaga wyjaśnienia.

2. Zgodnie z wdrażanym pkt 2 załącznika nr 1 do dyrektywy 2009/73/WE *dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej*, państwa członkowskie zapewniają wdrożenie inteligentnych systemów pomiarowych, które pozwolą na aktywne uczestnictwo konsumentów w rynku dostaw energii elektrycznej. Wdrożenie tych systemów pomiarowych może być uzależnione od ekonomicznej oceny wszystkich długoterminowych kosztów i korzyści dla rynku oraz indywidualnego konsumenta lub od oceny, która forma inteligentnego pomiaru jest uzasadniona z ekonomicznego punktu widzenia i najbardziej opłacalna oraz w jakim czasie ich dystrybucja jest wykonalna. Ocena taka odbywa się w terminie do dnia 3 września 2012 r. Z zastrzeżeniem takiej oceny, państwa członkowskie lub jakikolwiek wyznaczony przez nie właściwy organ przygotowuje harmonogram wdrażania inteligentnych systemów pomiarowych, wyznaczając termin docelowy wynoszący do 10 lat. W przypadku gdy rozpowszechnianie

inteligentnych liczników zostanie ocenione pozytywnie; w inteligentne systemy pomiarowe wyposaża się do 2020 r. przynajmniej 80 % konsumentów.

Z uzasadnienia do projektu ustawy wynika, że ocena, o której mowa w dyrektywie 2009/72/WE została dokonana w 2014 r. i była pozytywna. Wyjaśnienia zatem wymaga rozbieżność między proponowanym brzmieniem art. 11u ustawy – Prawo energetyczne, zgodnie z którym wprowadza się systemowe rozwiązanie w zakresie inteligentnego opomiarowania polegające na obowiązku instalacji do dnia 31 grudnia 2026 r. liczników zdalnego odczytu w punktach pomiarowych stanowiących co najmniej 80% łącznej liczby punktów pomiarowych u odbiorców końcowych, a obowiązkiem wynikającym z załącznika nr 1 do dyrektywy 2009/72/WE, zgodnie z którym o ile inteligentne opomiarowanie zostanie ocenione pozytywnie, państwa członkowskie są zobowiązane do ich wyposażenia co najmniej 80% konsumentów do 2020 r.

3. W związku z projektowanym art. 11zc ustawy – Prawo energetyczne, zgodnie z którym do przetwarzania danych pomiarowych stanowiących dane osobowe nie stosuje się przepisów art. 13 i art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1; RODO), zwracam uwagę, że wyłączenia tych przepisów możliwe są tylko wyłącznie w oparciu o art. 23 RODO, a zatem jedynie w ograniczonych i wyjątkowych sytuacjach wskazanych w tym artykule.

Projektodawca nie przedstawił jednak żadnego uzasadnienia wykazującego, że wprowadzenie ww. ograniczeń jest niezbędne dla ochrony wartości wskazanych w art. 23 ust. 1 RODO. Brakuje również testu proporcjonalności i niezbędności, o którym mowa w tym przepisie, tak by możliwe było zastosowanie ww. wyjątków. Projekt nie realizuje również dyspozycji art. 23 ust. 2 RODO, np. nie wprowadza obowiązku informowania o ograniczeniach (art. 23 ust. 2 lit. h RODO).

Jednocześnie zwracam uwagę, że zarówno art. 13, jak i art. 14 RODO zawierają już stosowne klauzule określające przypadki, w których ww. przepisy mogą nie mieć zastosowania (odpowiednio art. 13 ust. 4 i art. 14 ust. 5 RODO). Oznacza to, że przed wykazaniem niezbędności korzystania z art. 23 ust. 1 RODO projektodawca musi wykazać również, dlaczego administrator nie może skorzystać z ograniczeń wynikających bezpośrednio z RODO. Ograniczenia wprowadzane w prawie krajowym muszą być bowiem niezbędne.

4. W związku z projektowanym art. 54j ust. 2 ustawy – Prawo energetyczne, który stanowi, że rejestr komisji kwalifikacyjnych obejmuje dane zawarte we wniosku przedsiębiorcy lub stowarzyszenia naukowo - technicznego, o którym mowa w art. 54b ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy oraz że sam rejestr jest jawny, zwracam uwagę, że projektowany art. 54b ust. 2 nie wskazuje jakie dane powinny znaleźć się we wniosku. Dopiero art. 54b ust. 3 wskazuje, że wniosek w szczególności powinien zawierać nazwę i adres komisji kwalifikacyjnej oraz zakres sprawdzanych kwalifikacji. W związku z tym, że katalog ten jest otwarty, potwierdzenia wymaga, czy zakres tych danych, mając na uwadze, że chodzi o komisje kwalifikacyjne, na pewno nie może obejmować żadnych danych osobowych. Możliwe jest również stworzenie katalogu zamkniętego wymaganych danych, tak by nie było wątpliwości, jakie dane będą zbierane.

Jest to istotne z punktu widzenia oceny zgodności projektowanego przepisu z art. 5 ust. 1 lit. c RODO, zgodnie z którym dane osobowe muszą być adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane (tzw. zasada minimalizacji danych).

Jednocześnie w świetle art. 5 ust. 1 lit. c RODO wyjaśnienia (i wskazania w uzasadnieniu do projektu) wymaga zbieranie danych o aktualnym miejscu pracy, doświadczeniu zawodowym

oraz doskonaleniu zawodowym w czasie ważności powołania na członka komisji kwalifikacyjnej (projektowany art. 54j ust. 3 pkt 7 ustawy – Prawo energetyczne), szczególnie, że kwestie te nie są istotne z punktu widzenia wymagań określonych w art. 54b ust. 6-7 tej ustawy, które decydują, kto może zostać powołany na członka takiej komisji. W tym kontekście konieczne jest również wyjaśnienie dlaczego niezbędne jest zbieranie danych o adresie zamieszkania tych osób (projektowany art. 54j ust. 3 pkt 4 ustawy – Prawo energetyczne), szczególnie, że możliwość identyfikacji danej osoby może nastąpić w sposób niebudzący wątpliwości przez inne gromadzone dane osobowe. Ta sama uwaga odnosi się do projektowanego art. 54j ust. 5 pkt 4 i 8 ustawy – Prawo energetyczne (dane o adresie zamieszkania i aktualnym miejscu pracy) w stosunku do rejestru świadectw kwalifikacyjnych.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej z zastrzeżeniem uwag zawartych w niniejszej opinii.

Z poważaniem

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
Piotr Wawrzyk
Podsekretarz Stanu